

2. INSTRUKCE O POSTUPU BISKUPŮ A VYŠŠÍCH PŘEDSTAVENÝCH PŘI PŘEDBĚŽNÉM ŠETŘENÍ NĚKTERÝCH TRESTNÝCH ČINŮ PROTI 6. PŘIKÁZÁNÍ DESATERA NA ÚZEMÍ ČR

Článek 1

Účel instrukce

§ 1. Tato instrukce České biskupské konference si klade za cíl:

- formovat společenství věřících k ochraně nezletilých a zranitelných osob v církvi;
- přispět k ochraně nezletilých, zranitelných a dalších osob před trestnými činy proti 6. přikázání Desatera;
- stanovit právní postup v případě podezření ze spáchání některých trestných činů proti 6. přikázání Desatera, který zajistí spravedlivé, účinné a rychlé projednání.

§ 2. Instrukce provádí kán. 1395 § 3 a 1398 CIC a kán. 1453 CCEO, motu proprio *Sacramentorum sanctitatis tutela*, *Normy pro projednávání závažnějších trestných činů vyhrazených Dikasteriu pro nauku víry*, motu proprio *Vos estis lux mundi* a instrukci *O důvěrnosti kauz* a je vyhlášena Českou biskupskou konferencí po předchozí konzultaci s Dikasteriem pro nauku víry.

Článek 2

Působnost instrukce

§ 1. Ustanovení instrukce budou aplikována v souladu s čl. 1 § 1a motu proprio *Vos estis lux mundi*, v případech oznámení týkajících se duchovních, členů společností zasvěceného života nebo společností apoštolského života, moderátorů mezinárodních sdružení věřících uznaných nebo zřízených Apoštolským stolicí a laiků, kteří zastávají v církvi službu nebo úřad, podezřelých z trestných činů proti 6. přikázání Desatera spočívajících v(e):

- a) nucení kohokoli násilím, pohrůžkou nebo zneužitím autority k vykonání nebo strpení sexuálních aktů;
- b) vykonání sexuálních aktů s osobou nezletilou nebo osobou mající trvale nedokonalé užívání rozumu nebo s dospělou zranitelnou osobou;
- c) nemravném získávání, uchovávání, vystavování nebo šíření pornografických snímků nezletilých osob nebo osob majících trvale nedokonalé užívání rozumu, jakýmkoli způsobem a jakýmikoli prostředky;
- d) náboru nebo navádění nezletilé osoby nebo osoby mající trvale nedokonalé užívání rozumu nebo zranitelné dospělé osoby k pornografickému předvádění nebo k účasti na pornografické prezentaci skutečné nebo simulované.

§ 2. Pokud se oznámení týká některé z osob uvedených v čl. 6 *Vos estis lux mundi*¹, postupuje se podle norem uvedených ve II. hlavě *Vos estis lux mundi*. Ustanovení této instrukce o postupu při přijetí oznámení a předběžném šetření se použijí přiměřeně.

§ 3. Procesní postupy stanovené v této instrukci lze přiměřeně použít i pro předběžné šetření jiných trestných činů.

1 – kardinálové, patriarchové, biskupové a papežští legáti;
 – duchovní, kteří pastoračně vedou nebo vedli místní církve nebo subjekt jí na roveň postavený, latinskou nebo východní, včetně osobních ordinariátů, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
 – duchovní, kteří pastoračně vedou nebo vedli osobní prelaturu, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
 – duchovní, kteří stojí nebo stáli v čele veřejného klerického sdružení s pravomocí inkardinovat, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
 – ti, kdo byli nebo jsou nejvyššími představenými společností zasvěceného života nebo společností apoštolského života papežského práva, stejně jako klášterů *sui iuris*, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
 – věřící laici, kteří jsou nebo byli moderátory mezinárodních sdružení věřících uznaných nebo založených Apoštolským stolcem, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*.

Článek 3

Výklad pojmů

Pro účely této instrukce se rozumí pod výrazem:

- a) „*nezletilý*“ – každá osoba mladší osmnácti let nebo osoba jí před zákonem postavená na roveň, včetně osoby mající trvale nedokonalé užívání rozumu;
- b) „*zranitelná osoba*“ – každá osoba ve stavu nemoci, fyzického či psychického oslabení nebo zbavení osobní svobody, který fakticky, byť jen příležitostně, omezuje její schopnost chápat nebo projevit vůli nebo jakkoli se bránit útoku;
- c) „*dětská pornografie*“ – jakékoli zobrazení nezletilého zapojeného do jednoznačně sexuálních úkonů, reálných nebo simulovaných, a jakékoli zobrazení pohlavních orgánů nezletilého za účelem uspokojení sexuální touhy nebo k dosažení zisku, to vše nezávisle na použitém prostředku;
- d) „*sexuální akt*“ – pohlavní styk, pohlavní sebeukájení, obnažování nebo jiné srovnatelné chování. Pohlavním stykem se přitom rozumí jakékoli jednání směřující k ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby;
- e) „*dotčená osoba*“ – osoba, která o sobě tvrdí, že je obětí jednání vymezeného v čl. 2 § 1 této instrukce;
- f) „*vyšší představený*“ – vyšší představený ve společnostech zasvěceného života a společnostech apoštolského života (generální představený/á, provinciál/ka, opat, abatyše apod., srov. kán. 620 CIC);
- g) „*duchovní*“ – duchovním se pro účely této instrukce rozumí osoba, která přijala jáhenské, kněžské nebo biskupské svěcení;
- h) „*podezřelý*“ – osoba, na kterou bylo podáno oznámení o spáchání trestného činu uvedeného v čl. 2 §1 této instrukce.

Článek 4

Prevence

§ 1. Diecézní biskupové a vyšší představení zabezpečí:

- formaci svých podřízených za účelem předcházení sexuálním deliktům;
- vydávání dokumentů obsahujících etické zásady jednání v církvi;
- stanovení požadavků na nově přijímané pracovníky a spolupracovníky církevních institucí;
- odborné vzdělávání pracovníků určených k šetření trestných činů podle čl. 2 § 1 této instrukce.

§ 2. Diecézní biskup nepustí z diecéze sobě podřízeného duchovního, byť pouze podezřelého z trestných činů vymezených v čl. 2 § 1 této instrukce, aniž by o tom informoval diecézního biskupa přijímající diecéze nebo příslušného představeného, odchází-li podřízený do společnosti zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života. Totéž platí i pro vyšší představené nabízející své podřízené do pastorační služby diecéznímu biskupovi nebo při odchodu jejich podřízeného do diecéze.

§ 3. Pracovníci zodpovědní za personální obsazení jakékoli činnosti s mládeží v církvi postupují při výběru kandidátů s obezřetností, včetně vyžádání si hodnocení z předchozích působišť kandidáta.

Článek 5

Určení příslušnosti pro předběžné šetření

§ 1. Je-li podezřelým diecézní duchovní, je příslušný pro předběžné šetření ordinář diecéze, do níž je podezřelý inkardinován. Je-li podezřelým diecézní duchovní, který zákonně přesídlil na území jiné diecéze a je mu vytýkán čin spáchaný v době jeho přesídlení, je příslušný pro předběžné šetření ordinář diecéze, do níž přesídlil.

§ 2. Je-li podezřelým člen společnosti zasvěceného života nebo člen společnosti apoštolského života, který koná pastorační službu v diecézi, jsou příslušní k provedení předběžného šetření jak jeho vyšší

představený, tak ordinář místa, který jej pověřil pastorační službou. Ten z nich, který jako první obdrží oznámení o možném spáchání trestného činu, o něm neprodleně uvědomí ostatní, kteří by byli příslušní. Společně se dohodnou, který z nich provede doplnění oznámení, je-li to potřeba, a předběžné šetření. Nedohodnou-li se, je povinen předběžné šetření provést ordinář místa, který podezřelého pověřil pastorační službou, a je-li jich více, pak služebně nejstarší z nich. Kdo provedl předběžné šetření, je povinen seznámit ostatní, kteří by byli příslušní, s jeho výsledky a přijatými opatřeními.

§ 3. Je-li podezřelým člen společnosti zasvěceného života nebo člen společnosti apoštolského života, který nekoná pastorační službu v diecézi, je příslušný pro předběžné šetření jeho vyšší představený, jemuž musí být oznámení o podezření ze spáchání trestného činu neprodleně předáno. Vyšší představený může požádat o pomoc nebo provedení předběžného šetření ordináře místa *domicilu* nebo *quasidomicilu* podezřelého. Zároveň má povinnost o zahájení předběžného šetření a následně o jeho výsledku a přijatých opatřeních informovat ordináře místa *domicilu* nebo *quasidomicilu* podezřelého.

§ 4. Je-li podezřelým duchovní inkardinovaný do osobní prelatury, je příslušný pro předběžné šetření jeho ordinář. Může požádat o pomoc nebo provedení předběžného šetření ordináře místa *domicilu* nebo *quasidomicilu* podezřelého. Zároveň má povinnost o zahájení předběžného šetření a následně o jeho výsledku a přijatých opatřeních informovat ordináře místa *domicilu* nebo *quasidomicilu* podezřelého.

§ 5. Je-li podezřelým laik, který zastává v církvi službu nebo úřad, je příslušný pro předběžné šetření ordinář diecéze, v níž zastával službu v době spáchání skutku. Ten je povinen informovat ordináře, u něhož podezřelý laik aktuálně zastává službu, ordináře, v jehož diecézi má *domicil* nebo *quasidomicil*, a ordináře, v jehož diecézi byl čin spáchán. Společně se mohou dohodnout, že předběžné šetření provede některý jiný z nich, je-li to účelné z hlediska hospodárnosti a dostupnosti důkazů. Ordinář, který provede předběžné šetření, bude příslušný i pro navazující trestní řízení, pokud nebude stanoveno jinak.

§ 6. Všichni vyšší představení a ordináři jsou povinni si při provádění předběžného šetření bezodkladně poskytovat vzájemnou součinnost.

Článek 6

Oznámení o podezření ze spáchání trestného činu

§ 1. Oznamovací povinnost ohledně trestných činů uvedených v čl. 2 § 1 této instrukce má, s výjimkou případů uvedených v kánonech 983 CIC, 733 CCEO, 1548 § 2 CIC a 1229 § 2 CCEO a činností krytých výjimkou uložené či uznané povinnosti mlčenlivosti dle právního řádu České republiky, duchovní nebo člen společnosti zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života, kdykoli má zprávu nebo podložené důvody domnívat se, že byl spáchán některý z těchto činů.

§ 2. Je žádoucí, aby i ostatní osoby nevymezené v čl. 6 § 1, zejména věřící laici, kteří v církvi zastávají úřad nebo vykonávají službu, oznamovali jakékoli důvěryhodné poznatky ohledně trestných činů uvedených v čl. 2 § 1 této instrukce.

§ 3. Oznámení lze učinit v kterékoli diecézi. Upřednostňuje se diecéze, jejímuž diecéznímu biskupovi je podezřelý podřízen, nebo diecéze, kde byl čin spáchán.

§ 4. V případě, že je podezřelým člen společnosti zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života, lze oznámení učinit také jeho vyššímu představenému.

§ 5. V každé diecézi je trvalým úřadem pro přijímání oznámení příslušný církevní soud. Soudní vikář oznámení neprodleně předá generálnímu vikáři nebo přímo diecéznímu biskupovi. Oznámení je povinen přijímat také generální vikář nebo diecézní biskup.

U společností zasvěceného života a společností apoštolského života přijímá oznámení vyšší představený, jehož kontaktní údaje musí být zveřejněny na jejich webových stránkách. Vyšší představený může zřídit i zvláštní úřad pro přijímání těchto oznámení, který musí zveřejnit minimálně na webových stránkách příslušné provincie.

§ 6. Osoby uvedené v čl. 6 § 2 této instrukce mohou své podezření svěřit také kterémukoli knězi nebo členu společnosti zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života, jimž přijetím této informace vzniká povinnost uvedená v čl. 6 § 1 této instrukce.

§ 7. Jestliže duchovní, člen společnosti zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života z rozhovoru, který je veden mimo svátost smíření, nazná, že by mu mohly být sděleny skutečnosti zakládající oznamovací povinnost vůči církevním představeným, přeruší rozhovor a na tuto svou povinnost v případě pokračování v rozhovoru druhou stranu upozorní.

§ 8. Oznámení lze učinit písemně dopisem, elektronicky s elektronikou zaručeným podpisem, případně ústně do protokolu sepsaného za přítomnosti alespoň dvou osob, pracovníků církevního soudu nebo jiných osob pověřených diecézním biskupem, generálním vikářem, vyšším představeným nebo vikářem vyššího představeného. Oznamovatel má právo požádat o kopii protokolu o učiněném oznámení, nebo o potvrzení převzetí oznámení zaslaného písemně nebo elektronicky.

§ 9. Z oznámení musí být patrné, komu je adresováno, kdo je činí, jaké věci se týká, označení dotčené osoby a podezřelého a musí být podepsáno a datováno. Je vhodné, aby obsahovalo co nejvíce údajů, jako je místo, čas a další okolnosti, za nichž byl čin spáchán, věk dotčené osoby v době vytykáného jednání, označení zapojených nebo informovaných osob, stejně jako každou další podrobnost, která může být užitečná pro zajištění pečlivého vyhodnocení faktů. Nemá-li oznámení předepsané náležitosti, soudní vikář, generální vikář nebo vyšší představený vyzve oznamovatele, je-li znám, k jeho doplnění. K tomu mu poskytne přiměřenou lhůtu a poučí ho, že neúplné oznámení může být odloženo bez dalšího opatření ve smyslu čl. 6 § 11 této instrukce.

§ 10. U oznamovatele, jemuž oznamovací povinnost vznikla podle čl. 6 § 6 a § 7 této instrukce, stačí, když uvede v oznámení kontakt na osobu, od níž se o podezření ze spáchání trestného činu dozvěděl, popis podezřelého jednání a kdy a za jakých okolností informaci obdržel. Soudní vikář, generální vikář nebo vyšší představený pak ustanoví instruktora a notáře, kteří neprodleně osobu mající informace o podezření ze spáchání trestného činu kontaktují a sepiší s ní řádné oznámení obsahující náležitosti podle čl. 6 § 9 této instrukce.

§ 11. Neúplné oznámení, jehož nedostatky se nepodařilo odstranit postupem dle čl. 6 § 9 a 10 této instrukce, a anonymní oznámení se přešetří jen tehdy, lze-li na jejich podkladě učinit závěr o podezření ze

spáchání trestného činu uvedeného v čl. 2 této instrukce, jinak se bez dalšího opatření odloží.

§ 12. Dotčená osoba má právo si zvolit, zda chce při šetření případu jednat s instruktorem mužem nebo ženou. Toto může uvést již do oznámení, a pokud tak neučiní, instruktor ji o této možnosti informuje.

§ 13. Oznámení o podezření ze spáchání trestného činu církevní autoritě nezprošťuje osobu, která má povědomost o trestném činu, oznamovací povinnosti vůči státním orgánům činným v trestním řízení, pokud to ukládá právní řád České republiky.

§ 14. Poté, co generální vikář nebo vyšší představený obdrží oznámení o podezření ze spáchání trestného činu, posoudí, zda je příslušný pro předběžné šetření ve smyslu čl. 5 § 1–5 této instrukce. Není-li, veškeré materiály bezodkladně předá příslušnému generálnímu vikáři, ordináři nebo vyššímu představenému, a je-li jich více, pak všem.

Článek 7

Předběžné šetření

§ 1. Před započítím předběžného šetření podle kán. 1717 CIC a 1468 CCEO generální vikář, příslušný pro jeho provedení, podrobně seznámí diecézního biskupa s oznámením.

§ 2. Vyplývá-li z oznámení potřeba prověřit podezření z trestného činu, diecézní biskup rozhodne o zahájení předběžného šetření podle kán. 1717 CIC a 1468 CCEO.

- a) Zároveň ověří, zda má v daném případě oznamovací povinnost vůči státním orgánům činným v trestním řízení, a pokud ano, splní ji. Trestní oznámení může podat i v případě, kdy oznamovací povinnost nemá, ale s ohledem na okolnosti případu to považuje za vhodné.
- b) Jestliže je dotčená osoba mladší 15 let, diecézní biskup podá trestní oznámení státním orgánům činným v trestním řízení vždy.
- c) Neobsahuje-li oznámení dostatek informací k posouzení, zda by se mohlo jednat o trestný čin, u kterého vzniká oznamovací povinnost vůči státním orgánům činným v trestním řízení,

diecézní biskup nejprve provede předběžné šetření a poté rozhodne na základě jeho výsledku ve smyslu čl. 7 § 2 písm. a) – b) této instrukce.

§ 3. Pokud se diecézní biskup o podezření ze spáchání trestného činu dozví na základě již probíhajícího trestního řízení před státními orgány, bude postupovat dle čl. 7 § 2 věta první této instrukce. Má-li však k dispozici pravomocný odsuzující rozsudek státního soudu, oznámí věc neprodleně Dikasteriu pro nauku víry, je-li jí vyhrazena.

§ 4. Při zahájení předběžného šetření jmenuje generální vikář instruktora a notáře a stanoví jejich pravomoci. Instruktor nemůže být v této věci soudcem v soudním trestním řízení nebo delegátem či přísedícím v administrativním trestním řízení.²

§ 5. Účelem předběžného šetření je shromáždit podklady pro to, aby diecézní biskup mohl učinit závěr o důvodnosti podezření ze spáchání trestného činu a o příléhavé právní kvalifikaci.

§ 6. Instruktor při předběžném šetření ctí presumpci neviny a oprávněnou ochranu dobrého jména vyšetřovaného, postupuje v souladu s kanonickým právem, ale rovněž tak, aby jeho činnost nemařila nebo nenarušovala činnost státních orgánů činných v trestním řízení.

§ 7. V případě požadavku dotčené osoby, aby ji vyslýchal laik, muž nebo žena, deleguje instruktor, nesplňuje-li tento požadavek, pro její výslech někoho ze seznamu osob k tomu účelu schválených diecézním biskupem v postavení delegovaného instruktora. Z téhož seznamu může instruktor ustanovit i zastupujícího notáře.

§ 8. Instruktor, notář a další osoby, které se při předběžném šetření setkají s dotčenou osobou, mají povinnost respektovat její osobnost a důstojnost, přistupovat k ní zdvořile, šetrně a podle možností jí vycházet vstříc tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy, která jí mohla být způsobena. Otázky směřující do intimní oblasti lze klást jen tehdy, pokud je to nezbytné pro objasnění šetřené věci. Takové otázky musí být kladeny ohleduplně vzhledem k věku a osobnímu stavu

dotčené osoby a pokud možno vyčerpávajícím způsobem, aby nebylo nutné výslech opakovat znovu.

§ 9. Je-li dotčená osoba nezletilá nebo její svéprávnost byla omezena, instruktor vyslechne jinou dospělou osobu, která by mohla mít k věci relevantní informace. Pouze v případě, že se takto nepodaří zjistit dostatečné podklady pro další průběh řízení, může přistoupit k výslechu nezletilé osoby ve věku od 15 do 18 let, popřípadě osoby, jejíž svéprávnost byla omezena, jestliže to její zdravotní, zejména psychický, stav nevylučuje. Dbá přitom o to, aby otázky byly kladeny zvláště šetrně, a jejich formulaci přizpůsobí věku, osobním zkušenostem a psychologickému stavu takové osoby. Otázky směřující do intimní sféry klade pouze v nezbytném rozsahu. Vyvaruje se otázek návodných a úskočných. Jeví-li se to vhodné, přibere k výslechu dětského psychologa, popř. osobu mající zkušenosti s výchovou mládeže nebo s duševně postiženými osobami, kterou vybere ze seznamu osob k tomu účelu schválených diecézním biskupem. Přispěje-li to ke správnému provedení výslechu, může instruktor umožnit, aby se výslechu účastnil i zákonný zástupce dítěte, popřípadě opatrovník osoby, jejíž svéprávnost je omezena, jestliže jejich účast neohrozí dosažení účelu úkonu. Osoby, které byly takto přibrány, mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušeni nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby. Výslech nezletilého, popř. osoby omezené ve svéprávnosti se zpravidla neprovádí dříve, než jej provedou státní orgány činné v trestním řízení.

§ 10. Osobu nezletilou mladší 15 let instruktor zpravidla nevyslýchá vůbec, zejména proto, aby nedošlo k maření činnosti státních orgánů činných v trestním řízení, popř. aby se neprohlubovalo riziko její sekundární viktimizace.

§ 11. Při výslechu podezřelého instruktor respektuje jeho právo zvolit si advokáta a být vyslýchán v jeho přítomnosti.

§ 12. Instruktor ověří skutečnosti tvrzené dotčenou osobou a podezřelým výslechem svědků a zajištěním dalších důkazů. Šetření zaměří

zejména na zjištění, zda se skutek stal, zda jej spáchal podezřelý, a na ověření podstatných okolností jeho spáchání.

§ 13. Vyslýchanou osobu s výjimkou podezřelého instruktor před výsledkem:

- poučí o kanonicko-právních i trestněprávních následcích krivého obvinění;
- informuje, že skutečnosti, které sdělí, mohou být předmětem trestního oznámení státním orgánům činným v trestním řízení;
- nechá složit přísahu nebo čestné prohlášení, že vypoví pravdu.

§ 14. Z výsledku se pořídí zápis, v němž bude uvedeno označení vyslýchaného, obsah jeho výpovědi, datum, místo a čas provedení výsledku, podpisy vyslýchaného, instruktora, notáře, případně dalších přítomných osob.

§ 15. Vyslýchaný může požádat, aby byly údaje o jeho bydlišti, doručovací adrese, telefonu, e-mailu, příp. ostatní kontaktní údaje vedeny tak, aby se s nimi nemohl seznamovat podezřelý. V takovém případě se z výsledku provedou dva zápisy, z nichž jeden je bez kontaktních údajů. Zápis s kontaktními údaji vyslýchané osoby se založí do zvláštní zapečetěné obálky jako příloha ke spisu a součástí spisového materiálu zůstane zápis, ve kterém jsou tyto údaje anonymizovány.

§ 16. Nabude-li instruktor přesvědčení, že shromážděné poznatky jsou dostatečné k posouzení, zda je podezření ze spáchání trestného činu podezřelým důvodné, nebo shromáždil-li všechny dostupné informace, shrne průběh šetření, získané poznatky a své mínění ve stručném votu a předá spis generálnímu vikáři, který jej pověřil. Pokud tak učiní poštou nebo prostřednictvím kurýra, použije dvou obálek a vnitřní označí zřetelným nápisem „*tajné*“, „*jen do vlastních rukou generálního vikáře nebo diecézního biskupa*“.

§ 17. Generální vikář předá spis diecéznímu biskupovi, který jej prostuduje. Diecézní biskup v případě potřeby probere s instruktorem možnosti doplnění šetření a může ho nebo někoho jiného pověřit jeho doplněním. Považuje-li biskup předběžné šetření za dostatečné, vydá dekret o jeho ukončení.

§ 18. Po ukončení předběžného šetření ve věci trestného činu vyhrazeného Dikasteriu pro nauku víry, s jakýmkoli výsledkem, má ordinář povinnost co nejrychleji předat ověřenou kopii spisu Dikasteriu pro nauku víry. K ní připojí doplňující tabulku, která je přílohou *Vademeca*, své zhodnocení výsledků šetření a případný návrh, jakým způsobem postupovat. Poté vyčká dalších pokynů Dikasteria pro nauku víry.

§ 19. O oznámení věci Dikasteriu pro nauku víry nebo o rozhodnutí zahájit ve věci soudní nebo administrativní trestní proces, případně o předání věci vyššímu představenému informuje diecézní biskup dotčenou osobu, případně jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka a oznamovatele, a to do 30 dnů od rozhodnutí. Může ji vyrozumět i o tom, že v dané věci podal trestní oznámení státním orgánům činným v trestním řízení.

§ 20. Po ukončení předběžného šetření ve věci trestného činu nevyhrazeného Dikasteriu pro nauku víry rozhodne ordinář o dalším postupu sám nebo po konzultaci příslušného dikasteria Římské kurie. Rozhodnutí odůvodní a oznámí podezřelému, oznamovateli a dotčené osobě, popř. jejímu zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi. Proti tomuto rozhodnutí je možno podat rekurz k Dikasteriu pro nauku víry podle kán. 1737 CIC nebo kán. 997 CCEO.

§ 21. Předběžné šetření je zapotřebí provést bez zbytečných průtahů.

§ 22. Povinnosti generálního vikáře uvedené v této instrukci může vždy vykonávat diecézní biskup a také osoba, která zastupuje generálního vikáře v jeho nepřítomnosti.

§ 23. Povinnosti diecézního biskupa v předběžném šetření náleží také všem, kdo jsou mu postaveni na roveň. Generální vikář je může vykonávat na základě zvláštního zmocnění diecézním biskupem.

§ 24. Vyšší představený a jeho vikář konají předběžné šetření v souladu s vlastním právem, ovšem při respektování článku 5 této instrukce ohledně příslušnosti a spolupráce. Nemají-li vlastní právní úpravu, řídí se při provádění předběžného šetření na území České republiky touto instrukcí. V takovém případě pro vyššího představeného platí to, co pro diecézního biskupa, a pro jeho vikáře to, co pro generálního

vikáře. Vyšší představený kromě povinnosti uložené v čl. 7 § 18 předá kopii spisu z předběžného šetření nejvyššímu představenému, případně příslušnému biskupovi, pokud jde o instituty nebo společnosti diecézního práva.

Článek 8

Opatření vůči podezřelému v předběžném šetření a vůči obviněnému v trestním procesu

§ 1. Předběžná opatření ve smyslu kán. 1722 CIC a 1473 CCEO se vůči podezřelému použijí během předběžného šetření v případě, kdy hrozí pokračování v trestné činnosti, ovlivňování dotčených osob nebo svědků, maření předběžného šetření, nebo jsou-li nezbytná k ochraně dobrého jména podezřelého nebo zabránění pohoršení. Použije se především zákaz vykonávání úřadu, zákaz nebo příkaz k pobytu a zákaz kontaktování dotčených osob a svědků.

§ 2. V případě zahájení trestního procesu se předběžná opatření podle kán. 1722 CIC a 1473 CCEO aplikují v míře nezbytné k ochraně obviněného, dotčených osob, svědků a dobrého jména církve, při zachování presumpce neviny, a proto nelze použít krácení platu a zákaz soukromého slavení mše svaté.

§ 3. Obviněný je povinen spolupracovat s orgány církve, které provádějí vyšetřování. Pokud obviněný vyšetřování závažným způsobem maří, ovlivňuje dotčené osoby nebo svědky, může být potrestán přiměřeným trestem, nevyjímaje snížení platu nebo suspenzi, včetně zákazu soukromého slavení mše svaté. Pokud porušuje opatření mu uložená trestním příkazem podle kán. 1722 CIC a 1473 CCEO, je za porušení potrestán trestem v něm stanoveným.

Článek 9

Předávání výsledků církevního šetření státním orgánům činným v trestním řízení

Ordinář v souladu s čl. 1 § 1 písm. b motu proprio *Vos estis lux mundi* a *Instrukcí o utajení kauz* vydané Státním sekretariátem dne 6. 12. 2019 spolupracuje se státními orgány činnými v trestním řízení na vyšetření trestných činů podle čl. 2 § 1 této instrukce.

Článek 10

Podávání informací o probíhajícím předběžném šetření nebo trestním procesu

§ 1. Oznamovateli, dotčené osobě a svědkům nemůže být uložen žádný závazek mlčenlivosti ohledně skutečností spojených s kauzou.

§ 2. Odpovídat na otázky médií a informovat veřejnost o probíhajícím předběžném šetření nebo trestním procesu smí jedině osoba pověřená diecézním biskupem nebo vyšším představeným, a to způsobem schváleným diecézním biskupem nebo generálním vikářem či vyšším představeným nebo jeho vikářem. Ti zodpovídají za to, že zveřejněním informací nebude mařeno církevní ani státní vyšetřování, nebude porušen zákaz zveřejňování některých informací v rámci světského trestního řízení nebo ohrožena dobrá pověst anebo bezpečnost dotčené osoby či obviněného.

§ 3. Informaci o pravomocném odsouzení nebo zproštění obviněného publikuje diecézní biskup v aktech kurie, pokud tomu dle jeho úsudku nebrání vážná okolnost. Tato informace je považována za veřejně dostupnou. Nesmí však obsahovat jakékoli informace o dotčené osobě.

Článek 11

Péče o dotčené osoby

§ 1. Církevní autority k dotčeným osobám a k jejich rodinám přistupují důstojně a s úctou a podle možností a okolností případu jim zprostředkují především:

- přijetí, naslouchání a doprovázení, i prostřednictvím specifických služeb;
- duchovní pomoc;
- lékařskou, terapeutickou a psychologickou pomoc podle okolností případu.

§ 2. Jsou chráněna vyobrazení a soukromí dotčených osob a důvěrnost osobních údajů.

§ 3. Pokud je následkem trestného činu početí dítěte, je povinností pachatele převzít odpovědnost za materiální zabezpečení jeho i jeho

matky a podle okolností pomáhat spoluvytvářet podmínky pro jeho důstojné narození a následný život. Zůstává-li pachatel podřízeným diecézního biskupa nebo vyššího představeného, tito dohlédnou, aby své povinnosti splnil.

§ 4. Následoval-li po předběžném šetření trestní proces, diecézní biskup informuje dotčenou osobu o jeho výsledcích.

§ 5. Pokud se případ týkal svátosti smíření, jsou účastníci řízení povinni respektovat ustanovení čl. 4 § 2 *Sacramentorum sanctitatis tutela*.

Článek 12

Péče o obviněného

§ 1. Byl-li obviněný duchovní v trestním procesu zproštěn viny */constat de non/*, diecézní biskup se zasadí o očištění jeho dobrého jména, získání důvěry v církvi a ve společnosti, a nebrání-li tomu vážné důvody, obnoví mu výkon dříve zastávaného úřadu. Obdobně diecézní biskup postupuje v případě, že obviněnému nebyla vina prokázána */non constat/*, pokud nebyl shledán důvod uložit mu napomenutí, trestní opatření nebo jiný prostředek pastorační péče.

§ 2. Byl-li obviněný duchovní v církevním trestním procesu zproštěn viny a ve státním trestním řízení shledán vinným, diecézní biskup mu poskytne maximální podporu pro obnovu řízení, popřípadě dovolání před státním soudem a očištění dobrého jména v církvi a ve společnosti, pokud se to jeví smysluplným.

§ 3. Byl-li obviněný duchovní v trestním procesu shledán vinným a nemůže vykonávat pastorační službu, ale nebyl zbaven duchovního stavu, biskupové v rámci ČBK mohou spolupracovat na nalezení pracovní pozice odpovídající jeho situaci.

§ 4. Byl-li obviněný duchovní odsouzen ke ztrátě duchovního stavu nebo z jiného důvodu není možnost jej v církvi zaměstnat, jeho diecézní biskup mu může vhodnou formou pomoci překlenout období nutné pro hledání místa v životě mimo církevní struktury.

§ 5. Ustanovení čl. 12 § 1–4 se přiměřeně použijí i na obviněného laika zastávajícího v církvi službu nebo úřad.

Článek 13

Závěrečná ustanovení

§ 1. Tato instrukce nahrazuje Instrukci o postupu biskupů a vyšších představených při předběžném šetření některých trestných činů proti 6. přikázání Desatera na území ČR ve znění novely č. 1/2021 ze dne 6. července 2021. Nabývá účinnosti jeden měsíc od publikování v Aktech České biskupské konference. Je závazná ve všech diecézích na území České republiky a v Apoštolském exarchátu řeckokatolické církve.

§ 2. Instrukce může být měněna nebo rušena výlučně rozhodnutím plenárního zasedání České biskupské konference, po předchozí konzultaci se zástupci obou konferencí vyšších představených. Totéž platí pro prodloužení účinnosti instrukce.

§ 3. Podstatné změny textu instrukce Česká biskupská konference konzultuje s Dikasteriem pro nauku víry.

§ 4. Diecézní biskupové mohou pro své diecéze přijmout vlastní normy pro provádění předběžného šetření a v rozsahu své úpravy omezit účinnost této instrukce pro své území. Vždy však zůstávají vázáni ustanoveními čl. 2 § 1, čl. 4 § 2, čl. 5 § 1–6, čl. 6 § 14, čl. 7 § 2, 6, 8–10 a čl. 9 této instrukce, aby byla garantována efektivní spolupráce biskupů a vyšších představených a nedocházelo k maření policejního šetření a sekundární viktimizaci obětí. Podstatné odchylky od této instrukce jsou povinni konzultovat s Dikasteriem pro nauku víry.

§ 5. Podle této instrukce se postupuje i při šetření případů, které nastaly před její účinností.

§ 6. Ustanovení instrukce se interpretují a aplikují v souladu s *Vademecem* Dikasteria pro nauku víry v jeho aktuálním znění.

Tato instrukce byla schválena 139. plenárním zasedáním České biskupské konference dne 24. dubna 2024.